

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή ΟΛΟΓΙΑΣ
Δημοσίων Εσόδων ΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ - ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄, Β΄, Γ΄

Ταχ. Δ/ση : Πανεπιστημίου 20

Ταχ. Κώδικας : 10672, Αθήνα

Τηλέφωνα : 2103614303, 210 3636059,
210 3614280

Email : dideisep@aaade.gr

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΠΕΡΙΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄ & Β΄

Ταχ. Δ/ση : Χανδρή 1 & Θεσσαλονίκης

Ταχ. Κώδικας : 18346

Τηλέφωνα: 210 4802164, 210 4802172

Email : defk@aaade.gr

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2023

Ο. 3069

ΠΡΟΣ: Ως πίνακας διανομής

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 64-73, 76-81, 83, 86-88, 116-118 (παρ. 9) και 122 (περ. α΄) του ν. 5072/2023 («Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167, επανεισαγωγή του προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και άλλες επείγουσες διατάξεις», Α΄ 198/4-12-2023)

A) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 64-73, 76-81, 83, 86-88, 116-118 (παρ. 9) και 122 (περ. α΄) του ν. 5072/2023

B) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κοινοποίηση των διατάξεων των κάτωθι άρθρων του ν. 5072/2023:

1. του άρθρου 64: «Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4738/2020»
2. του άρθρου 65: «Άδεια για επεξεργασία και κοινοποίηση στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 12 του ν. 4738/2020»
3. του άρθρου 66: «Τεκμαιρόμενη συναίνεση σε πρόταση αναδιάρθρωσης χρεών ευάλωτου οφειλέτη - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 14 του ν. 4738/2020»
4. του άρθρου 67: «Προθεσμία για την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 16 του ν. 4738/2020»
5. του άρθρου 68: «Κανόνες και περιορισμοί στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης - Αντικατάσταση περ. δ) και ε) και προσθήκη περ. στ) στην παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4738/2020»
6. του άρθρου 69: «Αντικειμενικές προϋποθέσεις πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 77 ν. 4738/2020»
7. του άρθρου 70: «Διαδικασία πτώχευσης - Τροποποίηση άρθρου 78 ν. 4738/2020»
8. του άρθρου 71: «Δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 6 και 7 άρθρου 79 ν. 4738/2020»

9. του άρθρου 72: «Περιεχόμενο της απόφασης πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 81 ν. 4738/2020»
10. του άρθρου 73: «Πτωχευτική περιουσία - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 92 ν. 4738/2020»
11. του άρθρου 76: «Διαδικασία εκποίησης κινητών μικρής αξίας - Τροποποίηση άρθρου 165 ν. 4738/2020»
12. του άρθρου 77: «Φορολογικές ρυθμίσεις για τον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης - Προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 170 του ν. 4738/2020»
13. του άρθρου 78: «Άσκηση παρέμβασης από οφειλέτη κατά της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 173 ν. 4738/2020»
14. του άρθρου 79: «Συνοδευτικά στοιχεία αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου - Τροποποίηση άρθρου 174 ν. 4738/2020»
15. του άρθρου 80: «Δικονομικές ρυθμίσεις - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 177 ν. 4738/2020»
16. του άρθρου 81: «Καταχώριση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 178 ν. 4738/2020»
17. του άρθρου 83: «Αιτιολογημένη απόφαση εισηγητή για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης - Τροποποίηση άρθρου 181 ν. 4738/2020»
18. του άρθρου 86: «Απαλλαγή οφειλέτη από οφειλές με πράξη εισηγητή δικαστή - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 192 του ν. 4738/2020»
19. του άρθρου 87: «Προσφυγή κατά της απαλλαγής - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 193 ν. 4738/2020»
20. του άρθρου 88: «Απαλλαγές οφειλέτη και εκπροσώπων νομικού προσώπου - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 194, τροποποίηση παρ. 1, προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 195, προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 263 του ν. 4738/2020»
21. του άρθρου 116: «Δυνατότητα συμπερίληψης προκαταβολής στην αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων - Τροποποίηση παρ. 2Α του άρθρου 71 ν. 4738/2020»
22. του άρθρου 117: «Μεταβατική ρύθμιση - Πεδίο εφαρμογής περ. δ παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4738/2020»
23. του άρθρου 118 (παρ. 9): «Επίδομα Κοινωνικής αλληλεγγύης ευάλωτων νοικοκυριών κατά τον Δεκέμβριο 2023»
24. του άρθρου 122 (περ. α΄) «Έναρξη ισχύος»

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Το άρθρο 64 αφορά οφειλέτες που έχουν κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη για βεβαιωμένες οφειλές σε βάρος νομικού προσώπου που τελεί σε λύση ή εκκαθάριση ή έχει παύσει να υφίσταται, εφόσον το συνυπεύθυνο πρόσωπο δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής των άρθρων 5-30 περί εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών.
2. Το άρθρο 65 αφορά οφειλέτες που έχουν υποβάλει αίτηση ρύθμισης εξωδικαστικού μηχανισμού κατ' άρθρα 5-30 του ν. 4738/2020 και έχουν οφειλές (και) σε χρηματοδοτικούς φορείς.
3. Το άρθρο 66 αφορά οφειλέτες που υποβάλλουν αίτηση ρύθμισης εξωδικαστικού μηχανισμού κατ' άρθρα 5-30 του ν. 4738/2020 και πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 217 του ανωτέρω νόμου και για τους οποίους έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β) του ίδιου άρθρου.
4. Τα άρθρα 67 και 68 αφορούν οφειλέτες που έχουν υποβάλει αίτηση ρύθμισης

εξωδικαστικού μηχανισμού σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 του ν. 4738/2020.

5. Το άρθρο 69 αφορά περιπτώσεις αιτήσεων πτώχευσης που απορρίπτονται από το πτωχευτικό δικαστήριο επειδή η περιουσία και το εισόδημα του οφειλέτη δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της πτωχευτικής διαδικασίας.
6. Το άρθρο 70 αφορά τις προϋποθέσεις κήρυξης πτώχευσης μικρού αντικειμένου και τη διαδικασία στο πλαίσιο της δίκης πτώχευσης.
7. Το άρθρο 71 αφορά οφειλέτες που υποβάλλουν αίτηση πτώχευσης.
8. Το άρθρο 72 αφορά το περιεχόμενο των αποφάσεων κήρυξης σε πτώχευση.
9. Το άρθρο 73 αφορά τους οφειλέτες που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση και τον προσδιορισμό της πτωχευτικής περιουσίας τους.
10. Το άρθρο 76 αφορά τη διαδικασία εκποίησης κινητών μικρής αξίας στο πλαίσιο της πτώχευσης.
11. Το άρθρο 77 αφορά φορολογικές ρυθμίσεις για τον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 217 του ν. 4738/2020, και ειδικότερα την απαλλαγή από τον Ειδικό Φόρο επί των Ακινήτων (Ε.Φ.Α.) καθώς και την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 31 του ν. 2778/1999 (Α' 295).
12. Το άρθρο 78 αφορά οφειλέτες σε βάρος των οποίων έχει υποβληθεί αίτηση πτώχευσης μικρού αντικειμένου.
13. Το άρθρο 79 αφορά οφειλέτες που υποβάλλουν αίτηση πτώχευσης μικρού αντικειμένου.
14. Το άρθρο 80 αφορά την άσκηση παρέμβασης σε δίκη πτώχευσης μικρού αντικειμένου.
15. Το άρθρο 81 αφορά τις περιπτώσεις απόρριψης αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου λόγω ανεπάρκειας των μη βεβαρυμένων στοιχείων της περιουσίας και του εισοδήματος του οφειλέτη και καταχώρισης του ονόματος ή της επωνυμίας του

Σας κοινοποιούμε συνημμένα για ενημέρωση και εφαρμογή τις διατάξεις των άρθρων 64-73, 76-81, 83, 86-88, 116-118 (παρ. 9) και 122 (περ. α΄) του ν. 5072/2023 (Α΄ 198), ως εξής:

Άρθρο 64 «Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 64 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4738/2020 (Α΄ 207) περί απαγόρευσης υποβολής αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών αν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα έχει τεθεί σε λύση ή εκκαθάριση, προστέθηκε στην ανωτέρω περίπτωση τρίτο εδάφιο και η περ. γ) διαμορφώθηκε ως εξής:

«γ) το πρόσωπο της παρ. 1 έχει τεθεί σε λύση ή εκκαθάριση. Οφειλές προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος νομικού προσώπου της παρούσας ή νομικού προσώπου που έχει παύσει να υφίσταται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, δύνανται να ρυθμιστούν με αίτηση τρίτου προσώπου, που έχει κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη με το νομικό πρόσωπο για τις βεβαιωμένες σε βάρος του οφειλές, εφόσον ο αιτών δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου. Κατά παρέκκλιση της υποπερ. 2 της περ. α) του άρθρου 22, μετά την απώλεια της ρύθμισης της παρούσας, επιτρέπεται νέα ρύθμιση των ίδιων οφειλών, εφόσον η αίτηση υποβάλλεται από τρίτο πρόσωπο που έχει κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη γι' αυτές και δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζονται τεχνικά και άλλα θέματα για την απεικόνιση στην πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών των οφειλών του νομικού προσώπου σε αίτηση συνυπεύθυνων προσώπων.»

Άρθρο 65 «Άδεια για επεξεργασία και κοινοποίηση στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 12 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 65 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε παρ. 6 στο άρθρο 12 του ν. 4738/2020, περί χορήγησης άδειας για την επεξεργασία και την κοινοποίηση των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση για την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών, ως εξής:

«6. Οι χρηματοδοτικοί φορείς ενημερώνουν την ηλεκτρονική πλατφόρμα με τα στοιχεία καταθέσεων, κινήσεων λογαριασμών, οφειλών, εξασφαλίσεων οφειλών, συνοφειλετών, εγγυητών, καθώς και χρηματοοικονομικών προϊόντων των προσώπων της παρ. 2 που σχετίζονται άμεσα με αυτούς, εντός της προθεσμίας που προκύπτει από την κοινή απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 71. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, εφόσον διαπιστώσει ότι ο χρηματοδοτικός φορέας δεν συμμορφώνεται με τις ως άνω υποχρεώσεις για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες, δύναται να επιβάλει στον χρηματοδοτικό φορέα πρόστιμο έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, αφού καλέσει τον χρηματοδοτικό φορέα σε ακρόαση. Το ύψος της κύρωσης εξαρτάται από τη βαρύτητα αυτής, τη σημασία και τον όγκο των στοιχείων που δεν υποβάλλονται και την υποτροπή του φορέα που έχει υποπέσει στην παράβαση.»

Άρθρο 66 «Τεκμαιρόμενη συναίνεση σε πρόταση αναδιάρθρωσης χρεών ευάλωτου οφειλέτη -

Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 14 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 66 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε παρ. 3 στο άρθρο 14 του ν. 4738/2020, περί υπογραφής και μορφών σύμβασης αναδιάρθρωσης, ως εξής:

«3. Για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 217 και έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β) του ίδιου άρθρου, τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2Α του άρθρου 71, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών φορέων, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη εντός της προθεσμίας του άρθρου 16 και ο οφειλέτης δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει. Σε περίπτωση αποδοχής, υπογράφεται η αυτομάτως παραγόμενη σύμβαση αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 14. Η άσκηση ανακοπής κατά της πρότασης ρύθμισης του προηγούμενου εδαφίου, επιτρέπεται εντός είκοσι (20) ημερών από την εξαγωγή της πρότασης ρύθμισης, ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Ειρηνοδικείου. Λόγοι της ανακοπής είναι αποκλειστικά:

α) η ανακρίβεια των στοιχείων που έχει υποβάλει ο οφειλέτης, και

β) η μειωμένη ικανοποίηση της απαίτησης του πιστωτή σε σχέση με την ικανοποίηση που θα προέκυπτε από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης.

Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεσή της και η επίδοση γίνεται εντός πέντε (5) ημερών από την κατάθεση της ανακοπής. Ως επίδοση προς τον οφειλέτη και τους λοιπούς πιστωτές νοείται και η υποβολή αντιγράφου της ανακοπής στην πλατφόρμα του μηχανισμού. Η ανακοπή συζητείται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφαση του Ειρηνοδικείου δεν υπόκειται σε έφεση.»

Άρθρο 67 «Προθεσμία για την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 16 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 67 του κοινοποιούμενου νόμου αριθμήθηκε ως παρ. 1 το άρθρο 16 του ν. 4738/2020, περί προθεσμίας για την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης, προστέθηκε παρ. 2 και το άρθρο 16 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 16

Προθεσμία για την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης

1. Αν δεν υπογραφεί η σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης, η διαδικασία θεωρείται περατωθείσα ως άκαρπη. Σε περίπτωση που τίθεται από αρμόδια υπηρεσία προθεσμία θεραπείας κατά την περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 21, η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται για δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες. Σε κάθε περίπτωση, εντός της προθεσμίας του παρόντος άρθρου, οι συμμετέχοντες πιστωτές, που είναι χρηματοδοτικοί φορείς, έχουν τη δυνατότητα να απορρίψουν την αίτηση του οφειλέτη και να μην καταθέσουν πρόταση ρύθμισης. Με την κοινοποίηση της απόρριψης και της αιτιολογίας αυτής, η διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης περαιώνεται άμεσα ως άκαρπη. Αν στην κατά τα ανωτέρω δίμηνη προθεσμία μεσολαβεί ο μήνας Αύγουστος, εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 2 του άρθρου 147 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Α' 182, π.δ. 503/1985) και το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν συνυπολογίζεται.

2. Αν δεν τηρηθεί η προθεσμία της παρ. 1, ιδίως λόγω διορθώσεων στην αίτηση ή λόγω χορήγησης παρατάσεων ή αναζήτησης συμπληρωματικών εγγράφων, πριν τη χορήγηση της πρότασης αναδιάρθρωσης, τα στοιχεία οφειλών της αίτησης του οφειλέτη για την εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών του αντλούνται εκ νέου και η αίτηση επικαιροποιείται με τις οφειλές που ισχύουν κατά την ημερομηνία της εκ νέου άντλησης.»

Άρθρο 68 «Κανόνες και περιορισμοί στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης - Αντικατάσταση περ. δ) και ε) και προσθήκη περ. στ) στην παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 68 του κοινοποιούμενου νόμου τροποποιήθηκε το άρθρο 22 του ν. 4738/2020, περί κανόνων και περιορισμών στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Συγκεκριμένα, αντικαταστάθηκαν οι περ. δ) και ε) του ανωτέρω άρθρου, προστέθηκε περ. στ), επικαιροποιήθηκε η νομοθεσία στο δεύτερο εδάφιο της περ. γ) και επήλθαν στη διάταξη αυτή νομοτεχνικές βελτιώσεις και το άρθρο 22 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 22

Κανόνες και περιορισμοί στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

Ισχύουν ως προς τις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, πέραν των προβλέψεων υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται βάσει εξουσιοδοτήσεων που παρέχονται στον παρόντα νόμο, και οι ακόλουθοι κανόνες και περιορισμοί:

α) Είναι άκυρος ο όρος σύμβασης αναδιάρθρωσης, που προβλέπει:

1. την αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης σε περισσότερες από διακόσιες σαράντα (240) δόσεις,
2. τη ρύθμιση οφειλών που έχουν ήδη ρυθμισθεί βάσει του παρόντος κεφαλαίου ή του ν. 4469/2017 (Α' 62), ανεξάρτητα αν η ρύθμιση είναι σε ισχύ,
3. την τμηματική αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης ανά χρονικά διαστήματα που υπερβαίνουν τον μήνα,
4. την καταβολή μηνιαίας δόσης μικρότερης των πενήντα (50) ευρώ,
5. την παροχή περιόδου χάριτος για την αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης,
6. την ικανοποίηση απαιτήσεων του Δημοσίου ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης με άλλα ανταλλάγματα αντί χρηματικού ποσού.

β) Αν στη σύμβαση αναδιάρθρωσης προβλέπεται διαγραφή οφειλών προς το Δημόσιο ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, αυτή γίνεται κατά σειρά παλαιότητας, από την παλαιότερη οφειλή προς τη νεότερη, με κριτήριο τον χρόνο καταχώρισης της οφειλής στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και όχι τον χρόνο λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής αυτής, είτε η καταβολή γίνεται εφάπαξ είτε σε δόσεις. Η διαγραφή των οφειλών της παρούσας τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της ολοσχερούς αποπληρωμής των ρυθμιζόμενων οφειλών προς το Δημόσιο ή τον αντίστοιχο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η διαγραφή οφειλών βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων των οφειλών υπέρ τρίτων, γίνεται από τη Φορολογική Διοίκηση.

γ) Επί των οφειλών προς το Δημόσιο που ρυθμίζονται δυνάμει της σύμβασης αναδιάρθρωσης δεν υπολογίζονται περαιτέρω τόκοι ή προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. Από την

ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης και κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, δεν υπολογίζονται τα πρόστιμα του άρθρου 57 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206) και του άρθρου 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμψηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των ανεξόφλητων τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί και, σύμφωνα με το υπολογιστικό εργαλείο του άρθρου 71, αντιστοιχούν στις δόσεις της ρύθμισης που προεξοφλούνται.

δ) Το ποσό αποπληρωμής, μη συμπεριλαμβανομένου του τόκου της ρύθμισης, που, κατ' εφαρμογή του υπολογιστικού εργαλείου του άρθρου 71, αντιστοιχεί στις οφειλές από παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους που εντάσσονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης δεν υπολείπεται του ύψους της βασικής οφειλής αυτών.

ε) Η διαγραφή ασφαλιστικών εισφορών απαγορεύεται.

στ) Οι έννομες συνέπειες της ρύθμισης των άρθρων 23, 25 και 26 επέρχονται όχι μόνο ως προς τον αιτούντα, αλλά και ως προς τυχόν τρίτα πρόσωπα που έχουν κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη για τις οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση. Ειδικά στην περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 7, οι έννομες συνέπειες του πρώτου εδαφίου επέρχονται επιπλέον ως προς το υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχουν βεβαιωθεί οι οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση.»

Άρθρο 69 «Αντικειμενικές προϋποθέσεις πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 77 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 69 του κοινοποιούμενου νόμου τροποποιήθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 77 του ν. 4738/2020, περί αντικειμενικών προϋποθέσεων για την κήρυξη πτώχευσης, ώστε το πτωχευτικό δικαστήριο να προσδιορίζει την ημερομηνία παύσης πληρωμών και αν η περιουσία ή το εισόδημα του οφειλέτη δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας, και η παρ. 4 διαμορφώθηκε ως εξής:

«4. Πτώχευση κηρύσσεται εφόσον, με βάση τα οικονομικά στοιχεία που τίθενται υπόψη του δικαστηρίου, πιθανολογείται ότι η περιουσία ή το εισόδημα του οφειλέτη, επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας.

Άλλως, το δικαστήριο διατάσσει την καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας, κατά περίπτωση, του οφειλέτη στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας του άρθρου 213 και προσδιορίζει την ημερομηνία της παύσης των πληρωμών κατά την παρ. 2 του άρθρου 81.»

Άρθρο 70 «Διαδικασία πτώχευσης – Τροποποίηση άρθρου 78 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 70 του κοινοποιούμενου νόμου τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 4738/2020, περί προσδιορισμού των μικρού αντικειμένου πτωχεύσεων, ώστε να προβλέπεται ότι η πλήρωση των κριτηρίων προσδιορισμού είναι σωρευτική, καταργήθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, τροποποιήθηκαν το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 και

η παρ. 6, περί διαδικασίας κλήτευσης του οφειλέτη στη συζήτηση της αίτησης πτώχευσης, ώστε ο οφειλέτης να κλητεύεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου, και το άρθρο 78 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 78

Αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο - Διαδικασία

1. Με εξαίρεση τις πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου, στις οποίες εφαρμόζεται το Έκτο Μέρος του παρόντος Δεύτερου Βιβλίου, αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, ή, στην περίπτωση φυσικού προσώπου χωρίς εμπορική ιδιότητα, την κύρια κατοικία του, όπως αυτή προκύπτει από την τελευταία φορολογική δήλωση του οφειλέτη πριν από την κατάθεση αίτησης πτώχευσης.

2. Μικρού αντικειμένου πτωχεύσεις ορίζονται αυτές στις οποίες ο οφειλέτης ικανοποιεί σωρευτικά και τα τρία (3) κριτήρια προσδιορισμού της πολύ μικρής οντότητας του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251). Στην περίπτωση των φυσικών προσώπων, το κριτήριο που αφορά το ενεργητικό εφαρμόζεται στην περιουσία του προσώπου. Ως προς την ακίνητη περιουσία του προσώπου, η αξία αυτής προκύπτει κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11. Οι διαδικαστικές και άλλες παρεκκλίσεις της πτώχευσης μικρού αντικειμένου αναφέρονται στο Έκτο Μέρος του παρόντος Δεύτερου Βιβλίου, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των υπολοίπων Μερών του Δεύτερου Βιβλίου.

3. Κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος, όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και, συνεπώς, είναι αναγνωρίσιμος από τους τρίτους. Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο, ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.

4. Η υπόθεση εκδικάζεται όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 130.

5. Στη συζήτηση της αίτησης κλητεύεται ο οφειλέτης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου, εφόσον αυτή υποβάλλεται από τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 79, άλλως η συζήτηση είναι απαράδεκτη. Αν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο και σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.Μ.Η.) δεν έχει διοίκηση, η κλήτευση λογίζεται νομίμως γενομένη αν γίνει στην τελευταία καταχωρημένη στο Γ.Ε.Μ.Η. διεύθυνση του νομικού προσώπου ή στην τελευταία γνωστή διεύθυνση σύμφωνα με τη δήλωση φόρου εισοδήματος ή, αν δεν υπάρχει, ως αγνώστου διαμονής κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σε κάθε περίπτωση η κλήτευση καταχωρείται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας.

Το δικαστήριο κατά τον προσδιορισμό της δικασίμου μπορεί να διατάξει την κλήτευση των σημαντικότερων μετόχων ή εταίρων, αν είναι γνωστοί. Τη διαδικασία της παρούσας μπορεί να εκκινήσουν και πιστωτές μέσω διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, πριν από την εκδίκαση της αίτησης πτώχευσης. Αντίστοιχη διαδικασία ακολουθείται και για τα φυσικά πρόσωπα αγνώστου διαμονής.

6. Το δικαστήριο μπορεί, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 748 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας να διατάξει την κλήτευση ενός ή περισσότερων πιστωτών του οφειλέτη, ορίζοντας ταυτόχρονα και την προθεσμία της κλήτευσης, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου, καθώς και την καταχώρησή της.»

Άρθρο 71 «Δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 6 και 7 άρθρου 79 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 71 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκαν δύο τελευταία εδάφια στις παρ. 6 και 7 του άρθρου 79 του ν. 4738/2020, περί διαδικασίας κατάθεσης αίτησης πτώχευσης, και οι παρ. 6 και 7 διαμορφώθηκαν ως εξής:

«6. Με την αίτησή του ο οφειλέτης υποχρεούται να καταθέσει, με ποινή απαραδέκτου, βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της φορολογικής διοίκησης για τα χρέη του προς το Δημόσιο και τις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις για την τελευταία χρήση, για την οποία είναι διαθέσιμες, εφόσον έχει υποχρέωση να συντάσσει τέτοιες.

Στην βεβαίωση αυτή πιστοποιείται ότι περιλαμβάνονται όλες οι βεβαιωμένες οφειλές του αιτούντα, ατομικές και από εκ του νόμου συνοφειλή, καθώς και τυχόν φορολογικές εκκρεμότητες αυτού. Σε περίπτωση αίτησης φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο δεν δημοσιεύει χρηματοοικονομικές καταστάσεις, με την αίτηση κατατίθεται επί ποινή απαραδέκτου η τελευταία δήλωση φόρου εισοδήματος, η δήλωση στοιχείων ακινήτων, κατάσταση των πιστωτών του και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο οφειλέτης υπέχει ως προς τα παραπάνω δηλούμενα στοιχεία ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 952 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η αίτηση μπορεί να συνοδεύεται και από άλλα έγγραφα που στηρίζουν τα παρεχόμενα από τον οφειλέτη στοιχεία, βεβαιωμένα ως προς την ακρίβεια του περιεχομένου τους από τον υπεύθυνο για τη διεύθυνση του λογιστηρίου, όπου υπάρχει, και από τον νόμιμο εκπρόσωπο του οφειλέτη, εφόσον η αίτηση αφορά νομικό πρόσωπο. Εφόσον η αίτηση γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας, τα έγγραφα μπορούν να υποβάλλονται σε ηλεκτρονικό αντίγραφο. Ως προς τα απαιτούμενα στοιχεία που ευρίσκονται σε βάσεις δεδομένων του δημόσιου τομέα ή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, η αίτηση περιλαμβάνει συναίνεση πρόσβασης στα αρχεία αυτά για κάθε πρόσωπο με έννομο συμφέρον καθώς και συναίνεση για άρση του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων του ν.δ. 1059/1971 (Α' 270), καθώς και του φορολογικού απορρήτου. Την ίδια συναίνεση πρόσβασης σε κάθε πρόσωπο με έννομο συμφέρον παρέχει ο οφειλέτης και ως προς κατατεθέντα συνοδευτικά έγγραφα. Παραλείψεις ή παραδρομές στα έγγραφα που κατατίθενται με την αίτηση μπορούν να διορθωθούν μέχρι τη συζήτησή της και δεν την καθιστούν अपαράδεκτη. Το δικαστήριο δύναται να συμπεριλάβει οφειλές στην απόφασή του, που ανακύπτουν βάσει στοιχείων στο πλαίσιο της συζήτησης της αίτησης.

7. Η αίτηση και το σύνολο των συνοδευτικών εγγράφων δημοσιεύονται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας του άρθρου 213. Η αίτηση πτώχευσης επέχει θέση αιτήματος στην πλατφόρμα του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας για αυτεπάγγελτη αναζήτηση και ανάκτηση στοιχείων από τις βάσεις δεδομένων της φορολογικής διοίκησης και των χρηματοδοτικών φορέων. Η αυτόματη άντληση των παραπάνω στοιχείων και εγγράφων της παρούσας από τις βάσεις δεδομένων του δημοσίου τομέα και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και η εκτύπωση των στοιχείων και εγγράφων αυτών επέχει θέση βεβαίωσης για τις οφειλές και τα λοιπά στοιχεία που αντλούνται.»

Άρθρο 72 «Περιεχόμενο της απόφασης πτώχευσης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 81 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 72 του κοινοποιούμενου νόμου τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 4738/2020, περί των στοιχείων που περιλαμβάνει η απόφαση που κάνει

δεκτή την αίτηση πτώχευσης του οφειλέτη, ώστε η συνοπτική αιτιολογία να αναφέρει τουλάχιστον την πλήρωση των υποκειμενικών και αντικειμενικών προϋποθέσεων κήρυξης της πτώχευσης των άρθρων 76 και 77 του ως άνω νόμου, και η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως εξής:

«2. Επί πτώχευσης που κηρύσσεται κατόπιν αίτησης του οφειλέτη και εφόσον δεν ασκηθεί παρέμβαση, η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση περιέχει συνοπτική μόνο αιτιολογία, αναφέροντας τουλάχιστον την πλήρωση των υποκειμενικών και αντικειμενικών προϋποθέσεων κήρυξης της πτώχευσης των άρθρων 76 και 77. Στην απόφαση προσδιορίζεται και η ημέρα παύσης των πληρωμών η οποία τεκμαίρεται ότι είναι η τριακοστή ημερολογιακή ημέρα που προηγείται της υποβολής της αίτησης πτώχευσης ή, σε περίπτωση κήρυξης της πτώχευσης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 77, η ημέρα υποβολής της αίτησης πτώχευσης. Σε περίπτωση όμως που πιθανολογείται από τα διαθέσιμα στοιχεία ότι ο οφειλέτης περιήλθε σε αδυναμία εξυπηρέτησης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών του υποχρεώσεων κατά τρόπο γενικό και μόνιμο σε προγενέστερη ημερομηνία, το δικαστήριο ορίζει την προγενέστερη αυτή ημερομηνία ως ημέρα παύσης πληρωμών, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν της διετίας από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης ή, σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, πέραν του έτους πριν τον θάνατο.»

Άρθρο 73 «Πτωχευτική περιουσία – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 92 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 73 του κοινοποιούμενου νόμου διορθώθηκε η παραπομπή στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4738/2020, περί υπαγωγής στην πτωχευτική περιουσία μέρους του εισοδήματος του οφειλέτη, και η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως εξής:

«2. Σε περίπτωση οφειλέτη φυσικού προσώπου, με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 5, από την κήρυξη της πτώχευσης μέχρι την απαλλαγή του οφειλέτη, στην πτωχευτική περιουσία ανήκει το μέρος του ετησίου εισοδήματός του, αφού αφαιρεθούν οι φόροι και οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, που υπερβαίνει το ποσό των ετήσιων ευλόγων δαπανών διαβίωσης ή το δωδεκαπλάσιο του ακατάσχετου κατά την παρ. 2 του άρθρου 33 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όποιο είναι υψηλότερο εκ των δύο. Εντός τριάντα (30) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας αναγγελίας των απαιτήσεων κατά το άρθρο 153, ο σύνδικος υποβάλλει στον εισηγητή, με κοινοποίηση στον οφειλέτη, σχέδιο περιοδικών πληρωμών για την εφαρμογή της παρούσας. Εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση, ο οφειλέτης μπορεί να εκθέσει τις απόψεις του επί του σχεδίου περιοδικών πληρωμών, καταθέτοντας σημείωμα. Ο εισηγητής, με αιτιολογημένη διάταξή του, αποφασίζει περί της αποδοχής ή μη, εν όλω ή εν μέρει, του σχεδίου περιοδικών πληρωμών. Εγκεκριμένο σχέδιο πληρωμών εφαρμόζεται αναδρομικά από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης.»

Άρθρο 76 «Διαδικασία εκποίησης κινητών μικρής αξίας - Τροποποίηση άρθρου 165 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 76 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκε στο άρθρο 165 του ν. 4738/2020, περί της διαδικασίας εκποίησης κινητών μικρής αξίας, η φράση «σύμφωνα με τη μέση τιμή των εκτιμήσεων των πιστοποιημένων εκτιμητών της παρ. 4 του άρθρου 162» από τη

φράση «σύμφωνα με εκτίμηση του συνδίκου για την οποία απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του εισηγητή» και το άρθρο 165 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 165

Διαδικασία εκποίησης κινητών μικρής αξίας

Τα κινητά του οφειλέτη αξίας μικρότερης από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, σύμφωνα με εκτίμηση του συνδίκου για την οποία απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του εισηγητή, εκποιούνται ως μία ή περισσότερες ομάδες πραγμάτων, όπως προβλέπεται στα άρθρα 162 έως και 164.»

Άρθρο 77 «Φορολογικές ρυθμίσεις για τον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης - Προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 170 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 77 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε νέα παράγραφος 9 στο άρθρο 170 του ν. 4738/2020 (Α' 207), περί φορολογικών και διοικητικών διευκολύνσεων, ως εξής:

«9. Με την επιφύλαξη των παρ. 1 έως 8, το άρθρο 31 του ν. 2778/1999 (Α' 295), καθώς και η εξαίρεση της περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 (Α' 330), εφαρμόζονται αναλογικά στην περίπτωση του φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 217 του παρόντος.»

Άρθρο 78 «Άσκηση παρέμβασης από οφειλέτη κατά της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 173 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 78 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε νέο τρίτο εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 173 του ν. 4738/2020, περί της διαδικασίας υποβολής της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου, και η παρ. 1 διαμορφώθηκε ως εξής:

«1. Η αίτηση πτώχευσης μικρού αντικειμένου υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας, στο οποίο και δημοσιοποιείται για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών. Εφόσον η αίτηση υποβάλλεται από τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 79, κοινοποιείται στον οφειλέτη εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσιοποίησή της κατά το πρώτο εδάφιο, άλλως δεν επέρχονται οι συνέπειες από την υποβολή της. Στην περίπτωση αυτή, ο οφειλέτης δύναται να ασκήσει παρέμβαση κατά της αίτησης. Σε περίπτωση που εντός του χρονικού διαστήματος του πρώτου εδαφίου δεν υποβληθεί παρέμβαση κατά της αίτησης ή υποβληθεί παρέμβαση που αφορά μόνο στον διορισμό συνδίκου, η αίτηση γίνεται δεκτή με μόνη τη διαπίστωση παρέλευσης του χρονικού διαστήματος από το πτωχευτικό δικαστήριο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο ο εισηγητής. Ο εισηγητής διορίζει τον σύνδικο, εφόσον δεν προσδιορίζεται στην αίτηση, εκτός αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις καταχώρισης του άρθρου 178.»

Άρθρο 79 «Συνοδευτικά στοιχεία αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου - Τροποποίηση άρθρου 174 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 79 του κοινοποιούμενου νόμου τροποποιήθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 174 του ν. 4738/2020, περί του περιεχομένου της αίτησης πτώχευσης, ώστε η αίτηση πτώχευσης μικρού αντικειμένου να συνοδεύεται και από κτηματολογικό φύλλο ή πιστοποιητικό

βαρών των ακινήτων του οφειλέτη, προστέθηκαν στην παρ. 3 νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, προστέθηκε παρ. 5 και το άρθρο 174 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 174

Περιεχόμενο της αίτησης πτώχευσης

1. Με την αίτησή του ο οφειλέτης υποχρεούται να καταθέσει, με ποινή απαραδέκτου, τις οικονομικές του καταστάσεις, εφόσον υπάρχουν, για την τελευταία χρήση για την οποία είναι διαθέσιμες.
2. Σε περίπτωση αίτησης φυσικού ή νομικού προσώπου που δεν δημοσιεύει χρηματοοικονομικές καταστάσεις, με την αίτηση κατατίθεται επί ποινή απαραδέκτου η τελευταία δήλωση φόρου εισοδήματος, η δήλωση στοιχείων ακινήτων και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα. Η αίτηση συνοδεύεται από κατάσταση του συνόλου των πιστωτών του, βεβαίωση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας για τα χρέη του οφειλέτη προς το Δημόσιο και κτηματολογικό φύλλο ή πιστοποιητικό βαρών των ακινήτων του οφειλέτη. Η αίτηση μπορεί να συνοδεύεται και από άλλα έγγραφα που υποστηρίζουν τα παρεχόμενα από τον οφειλέτη στοιχεία.
3. Ο οφειλέτης υπέχει ως προς τα παραπάνω δηλούμενα στοιχεία ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 952 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σφάλματα στα έγγραφα που κατατίθενται με την αίτηση δεν την καθιστούν अपαράδεκτη. Το δε δικαστήριο δύναται να συμπεριλάβει οφειλές στην απόφασή του που ανακύπτουν βάσει στοιχείων στο πλαίσιο της συζήτησης της αίτησης.
4. Τα έγγραφα υποβάλλονται σε ηλεκτρονικό αντίγραφο. Η αίτηση περιλαμβάνει συναίνεση πρόσβασης στα στοιχεία και στα συνοδευτικά έγγραφα που βρίσκονται σε βάσεις δεδομένων του δημόσιου τομέα ή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
5. Η αίτηση πτώχευσης επέχει θέση αιτήματος στην πλατφόρμα του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας για αυτεπάγγελτη αναζήτηση και ανάκτηση στοιχείων από τις βάσεις δεδομένων της φορολογικής διοίκησης και των χρηματοδοτικών φορέων. Η αυτόματη άντληση των παραπάνω στοιχείων και εγγράφων της παρούσας από τις βάσεις δεδομένων του δημοσίου τομέα και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και η εκτύπωση των στοιχείων και εγγράφων αυτών επέχει θέση βεβαίωσης για τις οφειλές και τα λοιπά στοιχεία που αντλούνται.»

Άρθρο 80 «Δικονομικές ρυθμίσεις - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 177 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 80 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκαν το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ. 3 του άρθρου 177 του ν. 4738/2020, περί της άσκησης παρέμβασης και της κατάθεσης προτάσεων, αντίστοιχα, και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώθηκαν ως εξής:

- «2. Οι παρεμβάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας. Εφόσον υποβληθούν εμπρόθεσμα κύριες παρεμβάσεις, αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων κατατίθενται σε έντυπη μορφή ή ηλεκτρονικά στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο, με μέριμνα του επιμελέστερου των διαδίκων. Αντίγραφο της παρέμβασης επιδίδεται από τον παρεμβαίνοντα, εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών, στα λοιπά διάδικα μέρη.
3. Εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσιοποίηση της αίτησης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας, τα διάδικα μέρη καταθέτουν ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου τις προτάσεις τους και το σύνολο των αποδεικτικών τους εγγράφων.»

Άρθρο 81 «Καταχώριση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 178 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 81 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 178 του ν. 4738/2020, περί ανεπάρκειας των μη βεβαρυμμένων στοιχείων του οφειλέτη, ως εξής:

«1. Αν με τα στοιχεία στα οποία παρέχεται πρόσβαση μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας, πιθανολογείται ότι τα μη βεβαρυμμένα στοιχεία της περιουσίας του οφειλέτη δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας και τα ετήσια εισοδήματα του οφειλέτη, δεν υπερβαίνουν το ποσό των ετήσιων ευλόγων δαπανών διαβίωσης ή αν είναι υψηλότερο, το δωδεκαπλάσιο του ακατάσχετου της παρ. 2 του άρθρου 33 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν. 4987/2022, Α' 190), δεν διορίζεται σύνδικος και το δικαστήριο διατάσσει την καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας του οφειλέτη στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας του άρθρου 213, προσδιορίζει την ημερομηνία της παύσης των πληρωμών και επέρχονται οι συνέπειες της καταχώρισης της παρ. 4 του άρθρου 77. Την ανεπάρκεια της παρούσας μπορεί να αποδείξει με παρέμβασή του και ο πιστωτής.»

Άρθρο 83 «Αιτιολογημένη απόφαση εισηγητή για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης - Τροποποίηση άρθρου 181 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 83 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκαν στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 181 του ν. 4738/2020, περί αναγγελιών και επαληθεύσεων των πιστώσεων, οι λέξεις «του άρθρου 156» από τη φράση «που αφορούν την επαλήθευση και το περιεχόμενο του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων του άρθρου 156, καθώς και την κατάταξη» και το άρθρο 181 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 181

Αναγγελίες και επαληθεύσεις των πιστώσεων

Οι αναγγελίες και επαληθεύσεις των πιστώσεων γίνονται σύμφωνα με το Τέταρτο Μέρος του Δεύτερου Βιβλίου. Ο εισηγητής, αφού ακούσει τους ενδιαφερομένους, αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξή του για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών που αφορούν την επαλήθευση και το περιεχόμενο του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων του άρθρου 156, καθώς και την κατάταξη. Κατά της πράξης αυτής του εισηγητή επιτρέπεται, εντός δέκα (10) ημερών, προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα.»

Άρθρο 86 «Απαλλαγή οφειλέτη από οφειλές με πράξη εισηγητή δικαστή - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 192 του ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 86 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε παρ. 4 στο άρθρο 192 του ν. 4738/2020, περί απαλλαγής του οφειλέτη, ως εξής:

«4. Μετά το πέρας της προθεσμίας απαλλαγής, ο εισηγητής δικαστής, κατόπιν αίτησής του οφειλέτη, αφού λάβει έκθεση του συνδίκου για το ύψος των οφειλών που έχουν επαληθευθεί κατά την πτωχευτική διαδικασία και για το ύψος της αξίας των ακινήτων και λοιπών πάγιων

περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, και εφόσον δεν εκκρεμεί προσφυγή του άρθρου 193, εκδίδει πράξη με την οποία διαπιστώνει την επέλευση της απαλλαγής του οφειλέτη από τις οφειλές του, κατά το παρόν Κεφάλαιο.»

Άρθρο 87 «Προσφυγή κατά της απαλλαγής - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 193 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 87 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε τελευταίο εδάφιο στην παρ. 2 του άρθρου 193 του ν. 4738/2020, περί άσκησης προσφυγής κατά της απαλλαγής του οφειλέτη, και η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως εξής:

«2. Σε περίπτωση προσφυγής, το πτωχευτικό δικαστήριο, ύστερα από σχετική έκθεση του εισηγητή, στην οποία καταχωρούνται και οι τυχόν παρατηρήσεις του οφειλέτη και των πιστωτών, και αφού ακούσει τον σύνδικο, αποφασίζει περί της απαλλαγής. Αν το πτωχευτικό δικαστήριο κρίνει ότι δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις απαλλαγής, δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του, να θέσει προθεσμία στον οφειλέτη για την ικανοποίησή τους, να περιορίσει την απαλλαγή ως προς ορισμένα μόνο χρέη ή να ορίσει εξαιρετικά μεγαλύτερη προθεσμία απαλλαγής, παρέχοντας σε κάθε περίπτωση δέουσα αιτιολόγηση τυχόν παρεκκλίσεων από την προβλεπόμενη προθεσμία γενικής απαλλαγής της παρ. 1 του άρθρου 192. Στο πτωχευτικό δικαστήριο ασκείται παραδεκτά και η προσφυγή κατά της απαλλαγής ως προς ορισμένο χρέος, εφόσον ο προσφεύγων επικαλείται έννομο συμφέρον.»

Άρθρο 88 «Απαλλαγές οφειλέτη και εκπροσώπων νομικού προσώπου – Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 194, τροποποίηση παρ. 1, προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 195, προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 263 του ν. 4738/2020»

Με την παρ. 1 του άρθρου 88 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 194 του ν. 4738/2020 περί απαλλαγής του οφειλέτη και διαμορφώθηκε ως εξής:

«1. Ο οφειλέτης δεν απαλλάσσεται από οφειλές που δημιουργήθηκαν μετά την υποβολή της αίτησης πτώχευσης, οφειλές από δόλο ή βαριά αμέλεια που προκάλεσε θάνατο ή σωματική βλάβη προσώπου, οφειλές από τα αδικήματα του ν. 4557/2018 (Α' 139), πλην του βασικού αδικήματος της περ. κ) του άρθρου 4 του ν. 4557/2018, και οφειλές διατροφής. Σε περίπτωση χρεών προς το Δημόσιο, κρίσιμος χρόνος, είναι ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας του νόμιμου τίτλου.»

Με την παρ. 2 του άρθρου 88 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε νέο δεύτερο εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 195 του ν. 4738/2020, περί απαλλαγής οφειλών εκπροσώπων νομικών προσώπων, στο τελευταίο εδάφιο διαγράφηκε η φράση «σε περίπτωση καταχώρησης της παρ. 4 του άρθρου 77, κατά περίπτωση» και η παρ. 1 διαμορφώθηκε ως εξής:

«1. Φυσικό πρόσωπο που εκ του νόμου έχει αλληλέγγυα ευθύνη λόγω της εκπροσωποευτικής ή διοικητικής του σχέσης με οφειλέτη νομικό πρόσωπο, απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη για οφειλές του οφειλέτη, που προέκυψαν εντός της ύποπτης περιόδου ή και εντός των τριάντα έξι (36) μηνών που προηγήθηκαν της ύποπτης περιόδου, με την πάροδο τριάντα έξι (36) μηνών από την υποβολή της αίτησης πτώχευσης, ή είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κήρυξη της πτώχευσης ή την καταχώρηση της παρ. 4 του άρθρου 77, όποιο από τα δύο προηγηθεί χρονικά, εκτός αν εντός της παραπάνω προθεσμίας υποβληθεί προσφυγή οποιουδήποτε έχει

έννομο συμφέρον κατά της απαλλαγής του. Σε περίπτωση χρεών προς το Δημόσιο, κρίσιμος χρόνος είναι ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας του νόμιμου τίτλου. Ως ύποπτη περίοδος νοείται η οριζόμενη στο άρθρο 116 ή η τεκμαιρόμενη ύποπτη περίοδος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 81.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 88 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε παρ. 3 στο άρθρο 195 του ν. 4738/2020, με την οποία επεκτείνεται ο θεσμός της απαλλαγής διοικούντων και νομίμων εκπροσώπων νομικών προσώπων και στη διαδικασία ειδικής διαχείρισης των άρθρων 68-77 του ν. 4307/2014 (Α' 246), ως εξής:

«3. Φυσικό πρόσωπο που εκ του νόμου έχει αλληλέγγυα ευθύνη λόγω της εκπροσωπευτικής ή διοικητικής του σχέσης με οφειλέτη νομικό πρόσωπο, απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη για οφειλές του οφειλέτη, που προέκυψαν εντός τριάντα έξι (36) μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του οφειλέτη νομικού προσώπου στη διαδικασία έκτακτης ειδικής διαχείρισης των άρθρων 68 έως και 77 του ν. 4307/2014 (Α' 246), με την πάροδο τριάντα έξι (36) μηνών από την υποβολή της αίτησης των άρθρων 68 έως και 77 του ν. 4307/2014 ή είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την αποδοχή της ως άνω αίτησης, όποιο από τα δύο προηγηθεί χρονικά, εκτός εάν εντός της παραπάνω προθεσμίας υποβληθεί προσφυγή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον κατά της απαλλαγής του.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 88 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε παρ. 7 στο άρθρο 263 («Μεταβατικό δίκαιο») του ν. 4738/2020 σχετικά με την απαλλαγή διοικούντων και νομίμων εκπροσώπων νομικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία ειδικής διαχείρισης των άρθρων 68-77 του ν. 4307/2014, ως εξής:

«7. Η παρ. 3 του άρθρου 195 εφαρμόζεται και για την απαλλαγή των εκπροσώπων νομικού προσώπου για οφειλές νομικού προσώπου, του οποίου η αίτηση για υπαγωγή σε ειδική διαχείριση ή η υπαγωγή σε ειδική διαχείριση προηγήθηκε της θέσης σε ισχύ της παρούσας. Αν η προθεσμία που αφορά στην απαλλαγή των εκπροσώπων της παρ. 3 του άρθρου 195 λήξει οποτεδήποτε πριν τις 31.12.2023, η απαλλαγή επέρχεται την 1η.1.2024 και τυχόν προσφυγή μπορεί να ασκηθεί μέχρι τις 31.12.2023.»

Άρθρο 116 «Δυνατότητα συμπερίληψης προκαταβολής στην αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων - Τροποποίηση παρ. 2Α του άρθρου 71 ν. 4738/2020»

Με το άρθρο 116 του κοινοποιούμενου νόμου επήλθαν οι κάτωθι αλλαγές στην παρ. 2Α του άρθρου 71 του ν. 4738/2020, περί εξουσιοδοτήσεων αναφορικά με τη διαδικασία προτάσεων αναδιάρθρωσης στους συνοφειλέτες,: α) στο πέμπτο εδάφιο αντικαταστάθηκε η φράση «των τραπεζών» από τη φράση «των χρηματοδοτικών φορέων», β) προστέθηκαν δύο τελευταία εδάφια και η παρ. 2Α διαμορφώθηκε ως εξής:

«2Α. Σε περίπτωση που κατά τη διακριτική ευχέρεια των χρηματοδοτικών φορέων δεν γίνει χρήση του υπολογιστικού εργαλείου, αυτοί δύνανται, για να κάνουν πρόταση αναδιάρθρωσης στον οφειλέτη, να συναξιολογήσουν την ικανότητα συνεισφοράς στην αποπληρωμή των συνοφειλετών του στους χρηματοδοτικούς φορείς, όπως και την αξία ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Για τον λόγο αυτόν είναι δυνατή η πρόσκληση των συνοφειλετών χρηματοδοτικών φορέων, που κατά περίπτωση ορίζουν οι χρηματοδοτικοί φορείς. Τα τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα της διαδικασίας πρόσκλησης των συνοφειλετών χρηματοδοτικών φορέων και η ανταπόκριση αυτών αναφέρονται στην κοινή απόφαση της

παρ. 5. Η θετική ανταπόκριση συνοφειλέτη χρηματοδοτικού φορέα συνεπάγεται αυτοδίκαια την εφαρμογή των άρθρων 10 και 12. Η αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων κατά την παρούσα, προκύπτει επίσης από σχετικό υπολογιστικό εργαλείο, στο οποίο έχουν ενσωματωθεί οι παράμετροι της μεθοδολογίας αντιπρότασης των πιστωτών, όπως αυτή εξειδικεύεται στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 71. Για περιπτώσεις οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, εξαιρουμένων των ευάλωτων οφειλετών για τους οποίους έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, η αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων δύναται να περιέχει προκαταβολή ποσοστού έως δέκα τοις εκατό (10%), επί του κεφαλαίου, όπως διαμορφώνεται από την πρόταση του υπολογιστικού εργαλείου, η οποία καταβάλλεται στον πιστωτή με το μεγαλύτερο άθροισμα ποσών ανάκτησης ανά οφειλή. Ο πιστωτής αυτός δύναται να εξαιρέσει από τη χορηγηθείσα αντιπρόταση τη λήψη της προκαταβολής του προηγούμενου εδαφίου ή να τη μειώσει εφόσον συνεκτιμήσει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τεκμηριώνουν την ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια ή τυχόν κοινωνικά κριτήρια ή ειδικά προβλήματα υγείας.»

Άρθρο 117 «Μεταβατική ρύθμιση - Πεδίο εφαρμογής περ. δ παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4738/2020»

Με τη διάταξη μεταβατικού δικαίου του άρθρου 117 του κοινοποιούμενου νόμου προβλέπεται ότι εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του ν. 5072/2023 (ήτοι από 4/12/2023, σύμφωνα με το άρθρο 122 αυτού), επιτρέπεται η υποβολή νέας αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, κατά παρέκκλιση της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4738/2020, για τη ρύθμιση οφειλών προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες βεβαιώθηκαν μετά από την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αρχικής αίτησης υπαγωγής, εφόσον το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία αυτή έως την επίτευξη σύμβασης αναδιάρθρωσης δεν έχει διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών.

Άρθρο 118 «Επίδομα Κοινωνικής αλληλεγγύης ευάλωτων νοικοκυριών κατά τον Δεκέμβριο 2023» (παρ. 9)

Με τη διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 118 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι οι οικονομικές ενισχύσεις των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου αυτού, καθώς και οι προσαυξήσεις των παροχών αυτού είναι αφορολόγητες και ακατάσχετες στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση και στο Δημόσιο εν γένει, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Άρθρο 122 «Έναρξη ισχύος»

Σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 122 του κοινοποιούμενου νόμου, η ισχύς των κοινοποιούμενων διατάξεων αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (4/12/2023).

Συνημμένα: απόσπασμα του ΦΕΚ Α΄ 198/4.12.2023 (άρθρα 64–73, 76-81, 83, 86-88, 116-118, παρ. 9 και 122, περ. α) του ν. 5072/2023).

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

α/α

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΑΚΟΣ

ΔΔΑΔ Γ 1021773 ΕΞ 2023/16-2-2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

A. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ

2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε.)

3. Διεύθυνση Επικοινωνίας

4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

B. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πίνακα Α΄ (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια) και Δ΄

2. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

3. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

4. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών

5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας

3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης

4. Διεύθυνση Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών- Τμήματα Α, Β, Γ, Γραμματεία

5. Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου- Τμήματα Α΄, Β΄ .